Skolinspektionen

Huvudman

HANINGE KOMMUN
haningekommun@haninge.se

Beslut

Datum 2024-12-20
Dnr SI 2024:6999

Ärendet

Tillsyn av Brandbergsskolans anpassade grundskola i Haninge kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen Haninge kommun att senast **måndagen den 11 augusti 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende att elever ska ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare, beslut om betyg och anmälan om kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Haninge kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Haninge kommun ska vidta följande åtgärder

Lärare

Se till att eleverna ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder den 11 augusti 2025 inkomma med de annonser som ligger till grund för rekrytering av legitimerade lärare som har behörighet att undervisa i den anpassade grundskolan. (2 kap. 13 § skollagen, 2 kap. 13–15 a och 16 §§ förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare[behörighetsförordningen]).

Beslut om betyg och betygskatalog

1. Se till att beslut om betyg fattas av den eller de lärare som har bedrivit undervisning i ämnet. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade ska beslut om betyg fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Huvudmannen ska inkomma med signerade betygskataloger för vårterminen 2025, av vilka det framgår vem eller vilka som fattat beslut om betyg, i samband med

huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 16 § skollagen, 6 kap. 3–6 §§ skolförordningen och 7 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog)

2. Se till att ändringar och rättelser av betyg dokumenteras i betygskatalogen i enlighet med författningarnas krav. Det innebär att det ska framgå i betygskatalogen om betyget är ändrat eller rättat, vilket datum det nya betyget satts och vem som signerat det nya betyget. (6 kap. 10 § skolförordningen och 15 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog.)

Anmälan om kränkande behandling

Se till att lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit under perioden den 7 januari till den 30 juni 2025. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 10 § skollagen)

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Haninge kommun en anmärkning avseende brister rörande utredning av elevers ordningsstörande beteende. Haninge kommun ska senast den **11 augusti 2025** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser plan mot kränkande behandling.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se , eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:6999) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2024 inlett en tillsyn av Brandbergsskolan, anpassad grundskola i Haninge kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Brandbergsskolan anpassad grundskola följer gällande bestämmelser om lärare, plan mot kränkande behandling, åtgärdande arbetet med kränkande behandling, utredning av elevers ordningsstörande beteende samt beslut om betyg och betygskatalog.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, elevassistenter, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 19 och 21 november 2024. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. lärares anställningsavtal, lärarlegitimationer, plan mot kränkande behandling och betygskataloger. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärarna som undervisar i de teoretiska ämnena

Av ingiven lärarförteckning framgår det att det är tre lärare som undervisar eleverna i matematik, svenska, engelska, natur- och samhällsorienterade ämnen och teknik. En lärare innehar lärarlegitimation för förskoleklassen och behörighet att undervisa i ryska, moderna språk och modersmål i grundskolans årskurser 1-9. Läraren innehar en speciallärarexamen med inriktning mot intellektuell funktionsnedsättning.

En annan lärare är legitimerad att undervisa i förskoleklass och behörig att undervisa i natur- och samhällsorienterande ämnen samt i svenska, matematik och teknik i årskurserna 1-6 samt behörig att undervisa i matematik i årskurserna 1-9 i grundskolan. I intervju med rektorn framgår att läraren har ansökt om lärarlyft och att studera till speciallärare inriktning mot intellektuell funktionsnedsättning. Läraren förväntas påbörja sin utbildning vårterminen 2025.

En annan lärare är legitimerad att undervisa i fritidshemmet med behörighet att undervisa i bild och musik i årskurserna 1-6 i grundskolan. Läraren innehar ingen speciallärarexamen. Vid tillfället för Skolinspektionens besök var läraren föräldraledig och en olegitimerad lärare vikarierade för läraren.

Utredningen visar att lärarna är tillsvidareanställda med undantag för läraren som vikarierar som innehar en visstidsanställning.

Den anpassade grundskolan består av tre undervisningsgrupper som består av blandade elever från årskurserna 7–9. Rektorn berättar att dessa tre undervisningsgrupper har haft egna klasslärare sedan 2022.

Rektorn uppger i intervju att inga rekryteringsförsök har gjorts i en av lärarnas undervisningsklasser då läraren har speciallärarexamen och lärarlegitimation för undervisning i modersmål och moderna språk. Läraren har undervisat på den anpassade grundskolan sedan 2011. Vidare berättar rektorn att inga rekryteringsförsök har gjorts till den undervisningsgrupp som leds av den läraren som är behörig och legitimerad för flera ämnen i grundskolan och har ansökt om gå lärarlyftet för att studera till speciallärare. Läraren har undervisat i anpassade grundskolan sedan augusti 2023. Läraren som är legitimerad att undervisa i fritidshemmet med behörighet att undervisa i bild och musik i årskurserna 1-6 i grundskolan har varit anställd på den anpassade grundskolan sedan hösten 2024 och har varit anställd på Brandbergsskolans grundskola sedan 2013. Rektorn berättar att han gjort rekryteringsförsök till denne lärares undervisningsgrupp i maj 2024 då man gjorde ett rekryteringsförsök att anställa en speciallärare till den anpassade grundskolan, men att ingen sökte tjänsten. Rektorn uppger vidare att det inte har funnits några behöriga lärare inom anpassad grundskola att tillgå inom Haninge kommun.

Skolinspektionen har tagit del av två annonser varav en publicerades i maj 2021 och en annan som publicerades i maj 2024. Där framgår att man söker en lärare/speciallärare behörig att undervisa i anpassade grundskolans ämnen.

Undervisningen bedrivs under ledning av lärare

I intervju med resursassistenter framgår att det är lärarna som ansvarar och håller i undervisningen. Vidare framgår av intervjun att resursassistenterna på lektionerna hjälper och stöttar eleverna i deras arbete. Lärare uppger i intervju att resursassistenterna stöttar lärarna där det behövs och finns med i klassrummet. Rektorn berättar i intervju att resursassistenternas uppgift är att vara aktiva på lektionerna och vara pedagogens förlängda arm i klassrummet.

Rättslig reglering

I skollagen avses med begreppet undervisning sådana processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till skollagen och som syftar till utveckling och lärande genom att elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen).

En legitimerad lärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver (2 kap. 15 § skollagen).

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. (2 kap. 13 § skollagen).

För att vara behörig att undervisa i anpassade grundskolan i årskurs 7–9 krävs utöver en behörighetsgivande lärarexamen, även att läraren har en speciallärarexamen med specialisering mot intellektuell funktionsnedsättning. Kravet på speciallärarexamen gäller inte lärare som har avlagt en äldre behörighetsgivande examen om den omfattar inriktning eller specialisering mot utvecklingsstörning (inriktning eller specialisering mot intellektuell funktionsnedsättning). Läraren måste därutöver vara behörig att undervisa i det ämne han eller hon undervisar i. För att bli behörig att undervisa i anpassade grundskolan i årskurs 7–9 gäller samma behörighet som för att undervisa i grundskolan mot arbete i årskurs 4–6. En sådan lärare är endast behörig att undervisa i det eller de ämnen som omfattas av lärarens examen. Läraren är dessutom behörig att undervisa i det eller de ämnesområden för vilket ett sådant ämne är relevant. (2 kap. 13–16 §§ förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare).

Av förarbetena till skollagen framgår att huvudmän har en skyldighet att för undervisning använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som han eller hon ska bedriva. Det övergripande syftet med reglerna är att så långt som möjligt säkerställa att elever får undervisning av lärare som har en utbildning för den undervisning de bedriver. Ambitionen ska vara att eleverna alltid undervisas av lärare som har en utbildning för den undervisning som de bedriver (prop. 2009/10:165, s.

262, 269 och 649). Vidare anges att läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat och att studier visar att lärares ämneskompetens och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat (prop. 2009/10:165, s. 261). Att en skola har tillräckligt med lärarresurser, både vad gäller omfattning och kvalitet, är en central förutsättning för att elever ska kunna få sin rätt till utbildning tillgodosedd och för att utbildningen i övrigt ska hålla en hög kvalitet (prop. 2013/14:112, s. 47).

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får bedriva undervisning under högst ett år i sänder. (2 kap. 18 § skollagen).

Av förarbetena till bestämmelsen framkommer det att för att få använda en annan lärare i den befintliga organisationen, i enlighet med undantagsregeln, bör det vara tillräckligt att det i huvudmannens organisation inte finns någon lärare med rätt utbildning tillgänglig. Handlar det om nyrekrytering bör huvudmannen naturligtvis så långt möjligt anställa lärare med en utbildning avsedd för den undervisning läraren ska bedriva (prop. 2009/10:165 s. 268f). Det framgår vidare i förarbetena att en person som enligt huvudregeln inte får användas för att bedriva en viss undervisning får användas för detta under högst ett år i sänder. I normalfallet bör det vara till terminens eller läsårets slut. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen (prop. 2009/10:165 s. 652f).

Endast den som har legitimation får anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. (2 kap. 20 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att ge eleverna undervisning av behöriga och legitimerade lärare.

Av utredningen framgår att mentorslärarna som är tillsvidareanställda är legitimerade. Av utredningen framgår vidare att undervisningen bedrivs under ledning av lärare. Mot bakgrund härav bedömer Skolinspektionen att det inte föreligger någon brist i de delar som avser att undervisningen sker under ledning av lärare samt lärares anställningsformer.

Av utredningen framgår att eleverna som läser de teoretiska ämnena med sina mentorslärare undervisas av lärare som förvisso är legitimerade. En av lärarna har behörighet att undervisa i den anpassade grundskolan men saknar ämnesbehörighet för de ämnen som hen undervisar i. En annan

lärare har legitimation och behörighet i flera ämnen för undervisning i grundskolan men saknar behörighet att undervisa i den anpassade grundskolans ämnen. Skolinspektionen ser positivt på att denna lärare har ansökt till lärarlyftet att studera till speciallärare inriktning mot intellektuell funktionsnedsättning.

Av utredningen framgår vidare att rektorn annonserat efter behörig och legitimerad lärare för en klass på skolenheten. Den läraren som bedriver undervisningen är förvisso legitimerad men saknar behörighet i de ämnen hen bedriver sin undervisning och saknar speciallärarexamen. Huvudmannen har i övrigt inte försökt rekrytera legitimerade och behöriga lärare till de undervisningsgrupper som saknar behöriga lärare, trots att de undervisat eleverna i mer än ett läsår. Av skollagen framgår att eleverna ska ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare, om inte huvudmannen har rätt att tillämpa en undantagsregel. Användandet av en lärare utan legitimation och utan rätt behörighet ska endast ske undantagsvis och under en begränsad tid. En sådan lärare får undervisa högst ett år i sänder. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka hitta en legitimerad och behörig lärare för den aktuella undervisningen. Att huvudmannen inte gjort rekryteringsförsök gällande lärare till de två undervisningsgrupper som bedrivs av lärare utan rätt behörighet är således en brist.

Beslut om betyg och betygskatalog

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av betygskataloger för årskurserna 7-9 vårterminen 2024.

Av utredningen framgår förvisso att lärare som är obehöriga och olegitimerade samråder tillsammans med legitimerade lärare inför betygsättningen och att den legitimerade läraren i de flesta fall har signerat betygskatalogen tillsammans med den läraren som undervisat eleverna.

I betygskatalogen har korrigeringar gjorts på två av betygskatalogerna där betyg på elever är överstrukna med penna. På en av dessa betygskataloger saknas information om vem som har gjort ändringen och när. På en annan betygskatalog är det ursprungliga betyget överstruket men det är otydligt vilket som är det nya betyget och vem som har gjort ändringen i kolumnen anmärkning. Utredningen visar att en elev som vid betygstillfället gick i årskurs 5 finns med i tolv betygskataloger och att det är anledningen till att det saknas betyg på eleven.

Vidare visar utredningen att en olegitimerad lärare i bild egenhändigt signerat betygskatalogen i ämnet bild samt att det på en av

betygskatalogerna i modersmål saknas signering av undervisande lärare och datering.

Rättslig reglering

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn. (3 kap. 16 § skollagen)

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. (6 kap. 10, Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2011:123] om betygskatalog)

Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt. (7 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog)

Ett betyg som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av ett skrivfel eller liknande förbiseende får rättas av rektorn. Innan rättelse görs ska rektorn ge eleven och elevens vårdnadshavare tillfälle att yttra sig, om det inte är obehövligt. Vid rättelse ska ett nytt skriftligt betyg utfärdas och den oriktiga betygshandlingen om möjligt förstöras (3 kap. 19 § skollagen). Finner den eller de som har fattat ett beslut om betyg att beslutet är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, ska denne eller dessa ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt. En sådan ändring får inte innebära att betyget sänks (3 kap. 20 § skollagen). Rättelser och ändringar av betyg ska anges i betygskatalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras. Det ska framgå av betygskatalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad (15 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Brandbergsskolans arbete med beslut om betyg och betygskatalog avseende årskurserna 7-9. Visserligen uppfyller skolan författningarnas krav avseende att betyg ska utfärdas i slutet av varje termin i de ämnen som eleven fått undervisning i.

Av utredningen framgår dock att betygskatalogen i bild signerats egenhändigt av en olegitimerad lärare samt att det i modersmål saknas signatur av läraren. Av skollagen framgår att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas och om läraren inte är legitimerad ska beslutet fattas tillsammans med en legitimerad lärare. Av Skolverkets föreskrifter om betygskatalog framgår att den eller de som beslutar om ett betyg ska signera och datera det. Att en betygskatalog signerats av en olegitimerad lärare ensam och inte tillsammans med en legitimerad lärare som varit med och fattat beslutet samt att det saknas underskrift av lärare som fattat beslut om betyg på en betygskatalog är en brist.

Av utredningen framgår även att två betygskataloger korrigerats utan att anledningen till korrigeringarna framgår av betygskatalogerna. Som ”anmärkning” på en av betygskatalogerna finns endast signeringar och dateringar. Av Skolverkets föreskrifter om betygskatalog framgår att om ett betyg rättas eller ändras ska det framgå av betygskatalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad samt datering. Att det inte framgår på vilken grund som betygen korrigerats och när det gjorts är en brist. Vidare framgår av utredningen att en elev som på grund av sin ålder inte skulle få betyg finns med i betygskatalogerna. Att en elev som inte innefattas av betygsättningen finns med i en betygskatalog är en brist.

Anmälan om kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare, resursassistenter, representanter för elevhälsan och rektor uppger att det finns rutiner för hur personal ska gå till väga för att anmäla om en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling.

Av inkommen dokumentation från huvudmannen framgår det att de registrerat 16 kränkningsanmälningar de senaste 12 månaderna. Representanter från elevhälsan uppger i intervju att det är hög personaltäthet i skolan och att det är bra studiero och ledarskap i klassrummen samt att personal har en bra grund att hantera kränkningar. Representanterna berättar vidare det är den som ser kränkningen som ska göra anmälningen och att det är skolans trygghetsvärdar som ser till att utreda kränkningarna.

Resursassistenterna uppger att de kan behöva göra en anmälan och dokumentera i efterhand och att det då inte är lätt att komma ihåg detaljer. Vidare uppger resursassistenterna att de arbetar för att stävja och förhindra kränkningar. En resursassistent uppger att de strävar efter att anmäla alla kränkningar, men att det inte är realistiskt.

Lärare uppger i intervju att de vid en kränkning behöver ta reda på om eleven menade vad som har sagts eller om det skedde på implus. Om eleven menar det som har sagts leder det till en anmälan. Vidare uppger lärare att man inte kan anmäla varje svordom då eleverna inte kan kontrollera allt de säger och om man skulle anmäla varje tjafs så skulle det bli hundratals anmälningar. Eleverna kan säga saker oförutsägbart och impulsivt när de blir arga. En lärare uppger att antalet registrerade anmälningar om kränkande behandling de senaste 12 månaderna är väldigt många och att flera av anmälningarna inte hade behövts göras då flera av gärningarna beror på elevs diagnos. Lärare berättar vidare i intervju att de reagerar och agerar vid kränkningar och byter plats på eleverna i klassrummet vid behov.

Rektorn uppger att tryggheten är ett prioriterat område och att skolan har en trygghetsvärd för att se till att det är tryggt i korridorerna. Vidare berättar rektorn att samtlig personal ska göra kränkningsanmälningar i ett digitalt system och att rektor och biträdande rektor utser en utredare som oftast är trygghetsvärden. Både elev och vårdnadshavare är involverade i utredningen. Rektor tycker att personalen identifierar eventuella kränkningar och att de sätter in åtgärder. Kränkningsanmälningarna kommer till rektorns och huvudmannens kännedom genom ett mejl. Rektorn uppger vidare att en utredning inte blir godkänd om det inte finns adekvata åtgärder som personalen tror ska minska kränkningen och öka tryggheten. Utifrån vad lärarna har svarat om att de inte anmäler alla kränkningar svarar rektorn att det aldrig är okej att kränka varandra och att det är en extra utmaning när det är fråga om elever med diagnoser.

Rättslig reglering

En lärare eller annan personal som får kännedom om en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan

krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister gällande skolans arbete att anmäla kränkande behandling.

Av utredningen framgår att lärare och annan personal inte alltid anmäler kränkande behandling. Av utredningen framgår att det finns en rutin på skolan som personalen ska använda sig av när de får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling.

Av skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till rektorn. Det är således den utsatta elevens upplevelse som är utslagsgivande för om det ska anses skett en kränkning. Att lärare och annan personal inte anmäler att elever anser sig ha blivit utsatta för kränkande behandling till rektorn medför att huvudmannen inte kan utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Att lärare och annan personal inte alltid anmäler att elever anser sig ha blivit utsatta för kränkande behandling till rektorn är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Haninge kommuns verksamhet vid Brandbergsskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller lärare, beslut om betyg och betygskatalog och anmälan om kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Haninge kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med resursassistenter och lärare framkommer att det är studiero på lektionerna. En lärare uppger i intervju att om en elev stör på lektionen säger läraren till eleven.

Av intervjuerna med resursassistenterna, lärarna och representanter från elevhälsan och rektorn framgår det att skolan har en åtgärdstrappa som de arbetar utifrån och att det vidtas åtgärder när elever upprepat stör ordningen eller uppträder olämpligt. Det kan bland annat bli fråga om tillrättavisning, samtal med mentorn, trygghetsvärden och vårdnadshavare.

Representanter från elevhälsan uppger i intervju att det finns olika typer av utredningar om elever vid upprepade tillfällen stör ordningen eller uppträder olämpligt. Representanterna uppger vidare att det kan genomföras både en social utredning och en pedagogisk utredning samt att trygghetsvärdarna kan föra stödjande samtal med elever om orsaken till beteendet. Rektor uppger i intervju och i skriftlig information till Skolinspektionen att inga utredningar av elever som vid upprepade tillfällen stör ordningen har gjorts de senaste 12 månaderna. Rektor berättar i intervju att skolan gör det om det är angeläget. Om det kommer in en anmälan om en elev har ett ordningsstörande beteende så följs rutinen kring ordning och reda. Rektorn uppger vidare att rutinen ska följas vid ordningsstörande beteende med åtgärder och att ordningsstörande beteende kan lyftas till elevhälsoteamet.

Lärare och resursassistenterna har i intervju identifierat fyra elever i årskurserna 7-9 som vid upprepande tillfällen stört ordningen. Lärarna uppger i intervju att det är rektorn som ser till att det ordningsstörande beteendet utreds. Lärare uppger att det finns en åtgärdstrappa med föräldrasamtal, medling och byte av placeringar och att det blir åtgärder för eleverna utifrån utredningen. Rektor och representanter från elevhälsan uppger att det för två av de eleverna finns andra typer av utredningar som berör andra områden. Lärarna uppger att en av eleverna har anmälts till rektorn, men där rektorn fått indikationen att arbetslaget kan hantera eleven inom extra anpassningar. Lärarna uppger att de har anmält en annan elev till elevhälsan och rektorn bekräftar att det pågår ett arbete med elev tillsammans med vårdnadshavarna. Rektorn uppger att han inte fått indikationer på att tre av dessa elever har ett sådant ordningsstörande beteende att det behöver utredas. De eleverna som inte är anmälda för

ordningsstörande framgår det av rektor och lärare att det finns åtgärder för att kunna hantera dessa elever inom den ordinarie undervisningen. Det finns bland annat resursassistenter och samarbete med vårdnadshavare för att undvika att ett ordningsstörande beteende uppkommer.

Rättslig reglering

Om en elev i förskoleklassen eller anpassade grundskolan, vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. (5 kap. 9 § skollagen)

Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning om elev som vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. (5 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolan brister i arbetet med att utreda elever som vid upprepade tillfällen stör ordningen.

Av utredningen framgår att skolan inte har utrett ordningsstörande beteenden utan att detta hanteras inom skolans åtgärdstrappa eller en anmälan till elevhälsan. Av de fyra eleverna som lyfts under utredningen framgår att ingen av dem har utredningar för ordningsstörande beteenden men att eleverna fått vissa åtgärder insatta i syfte med att upphöra med sitt ordningsstörande beteende.

Enligt skollagen är rektorn skyldig att se till att genomföra utredningar för elever som vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt, och med utgång i den se till att genomföra åtgärder för att beteendet ska ändras. Av utredningen framgår att det finns flera elever i högstadiet med ordningsstörande beteende som inte har blivit utredda avseende det eller fått åtgärder insatta i syfte att få det ordningsstörande beteendet att upphöra.

Även om det i praktiken vidtas åtgärder för flera elever som har ett ordningsstörande beteende är det av vikt att skolan dokumenterar och utreder elevers ordningsstörande beteende. Detta så att rektorn kan uppfylla sin skyldighet att se till att saken utreds och att åtgärder genomförs för att få eleverna att upphöra med beteendet.

Mot bakgrund av ovan redovisade omständigheter bedömer Skolinspektionen att verksamheten vid Brandbergsskolan anpassad grundskola inte lever upp till författningarnas krav gällande att rektorn ska se till att elever som vid upprepade tillfällen stör ordningen utreds.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Haninge kommuns verksamhet vid Brandbergsskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller utredning av elevers ordningsstörande beteende. Utredningen visar att skolan har en åtgärdstrappa som de arbetar utifrån en åtgärdstrappa och att insatser sätts in i syfte för att få det ordningsstörande beteendet att upphöra. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Haninge kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Plan mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling för läsåret 2023/2024 och 2024/2025. Planen innehåller åtgärder som avses påbörjas under det kommande året och hur de planerade åtgärderna genomförts från föregående år.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 8 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Erik Almqvist

Utredaren Peter Sjöberg har varit föredragande i ärendet. I ärendets slutgiltiga handläggning har även utredaren Caroline Turan medverkat.